

Seat No. : _____

MQ-140

March-2019

M.A., Sem.-IV

512 : History

(Studies in Indian Painting and Iconography)

(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. (A) ભારતીય ચિત્રકલાના લક્ષણો વિશે વિસ્તારથી લખો. 14

અથવા

આઘ ઐતિહાસિક ચિત્રકલા પર નિબંધ લખો.

(B) જોડકાં જોડો : (કોઈપણ ચાર) 4

A

B

(1) ભીમબેટકા

(a) રંગ વિભાજન

(2) રૂપભેદ

(b) જાતક કથાઓ

(3) ભાવ

(c) મધ્યપ્રદેશ

(4) અજંટા ચિત્રકલા

(d) ગુફા ચિત્રો માટે જાણીતું

(5) બાઘ

(e) મુખ મુદ્રા

(6) વર્ણિકા-ભંગ

(f) સૂક્ષ્મ અને નાજશિખ વિભેદ ચિત્રના
દેખાવમાં ચિત્રણ

2. (A) મુગલ લઘુચિત્રકલાની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

પહાડી ચિત્રકલાના વિષયો અને કેન્દ્રોનું વર્ણન કરો.

MQ-140

1

P.T.O.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર)

4

- (1) _____ ચિત્રકાર જહાંગીરના સમયનો પ્રખ્યાત ચિત્રકાર હતો.
(ઉસ્તાદ મન્સૂર, અબ્દ અલ-સામાદ)
- (2) _____ હુમાયૂંની સાથે ભારત આવ્યો હતો. (મીર સૈયદ અલી, બસાવન)
- (3) _____ કિશનગઢ સ્કૂલ પેઈન્ટીંગનો માસ્ટર હતો. (હીરાચંદ, નિહાલચંદ)
- (4) _____ પહાડી ચિત્રકલાનો નામી પેઈન્ટર હતો. (નૈન સુખ, ઈન્દ્રજીત)
- (5) ભારતીય લઘુ ચિત્રકલાનું અત્યંત પરંપરાગત સ્વરૂપ _____ છે.
(જૈન ચિત્રકલા, રાજસ્થાની ચિત્રકલા)
- (6) _____ પશ્ચિમ ભારતની ટ્રાઈબલ ચિત્રકલાનું સ્વરૂપ છે.
(વરલી ચિત્રકલા, મધુબની ચિત્રકલા)

3. (A) મૂર્તિ વિધાન કલા સાંસ્કૃતિક ઈતિહાસના સ્રોત તરીકે પરીક્ષણ કરો.

14

અથવા

વિષ્ણુના દસ અવતારોનું મૂર્તિ વિધાન કલાની ચર્ચા કરો.

(B) હા કે ના માં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ)

3

- (1) મૂર્તિ વિધાન કલા આર્ટ હિસ્ટ્રી નથી.
- (2) વિષ્ણુ, શિવા અને દેવી એ હિન્દુ ધર્મના દશ્યમાન પ્રતીકો છે.
- (3) જ્ઞાન મુદ્રા એકચિત્ત-ધ્યાન માટે નથી.
- (4) કલ્કી અવતાર વિષ્ણુનો છેલ્લો અવતાર છે.
- (5) હનુમાન ભગવાન શિવનો અવતાર છે.

4. (A) શિવના મૂર્તિ વિધાન સ્વરૂપોનું અન્વેષણ કરો.

14

અથવા

24 તીર્થંકરોના મૂર્તિ વિધાન સ્વરૂપોનું પૃથક્કરણ કરો.

(B) એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ)

3

- (1) તૃતીય દેવ વિષે લખો.
 - (2) બૌદ્ધ ધર્મના કયા સંપ્રદાયમાં પાંચ ધ્યાની બુદ્ધ જોવા મળે છે ?
 - (3) સસમત્રિકાની વ્યાખ્યા કરો.
 - (4) મૂર્તિ વિધાન કલામાં નવગ્રહનો શું અર્થ થાય છે ?
 - (5) નટરાજનનો અર્થ.
-

Seat No. : _____

MQ-140

March-2019

M.A., Sem.-IV

512 : History

(Studies in Indian Painting and Iconography)

(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Attempt **all** the questions.

1. (A) Write a detailed note on the salient features of Indian painting. 14

OR

Write an essay on proto-historic paintings.

- (B) Match any **four** from the following : 4

A	B
(1) Bhimbetka	(a) division of colour
(2) Rupa bheda	(b) based on Jataka Stories
(3) Bhav	(c) Madhya Pradesh
(4) Ajanta Paintings	(d) known for cave paintings
(5) Bagh	(e) Facial expression
(6) Varnika-bhanga	(f) deals with subtle and stark differences in appearance of the figures

2. (A) Discuss Mughal miniature paintings with appropriate examples. 14

OR

Discuss subjects and centres of Pahari Paintings.

(B) Fill in the blanks : (any **four**)

4

- (1) _____ was prominent painter during the reign of Jahangir.
(Ustad Mansur / Abd-al Samad)
- (2) _____ accompanied Humayuna to India.
(Mir Sayyid Ali / Basawan)
- (3) _____ was a master of the Kishan Garh school of painting.
(Heera Chand / Nihal Chand)
- (4) _____ was a famous artist of Pahari Painting.
(Nain Sukh / Indrajeet)
- (5) _____ is highly conservative style of Indian miniature painting.
(Jain Painting / Rajasthani Painting)
- (6) _____ is a form of indigenous tribal painting of Western India.
(Warli painting / Madhubani painting)

3. (A) Examine iconography as a source of cultural history.

14

OR

Discuss iconography images of ten incarnations of Vishnu.

(B) Write your answers in **true/false** : (any **three**)

3

- (1) Iconography is not art history.
- (2) Vishnu, Siva and Devi are the basic visual images of Hinduism.
- (3) Gyan mudra is not meant for concentration.
- (4) The last incarnation of Vishnu will be the Kalki avtar.
- (5) Lord Hanuman is an incarnation of Siva.

4. (A) Investigate iconographic forms of Siva.

14

OR

Analyse iconographic forms of twenty four Tirthankars.

(B) Write your answer in **one** sentence : (any **three**)

3

- (1) Define third deity.
 - (2) To which sect of Buddhism, five wisdom tathagata belonged ?
 - (3) Define Saptamatrikas.
 - (4) What is the meaning of navgrahas in iconography ?
 - (5) Give meaning Natrajan.
-

Seat No. : _____

MQ-140
March-2019
M.A., Sem.-IV
512 : History
(Historical Essays)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ઈતિહાસની વિભાવના પ્રસ્તુત કરો. 14
અથવા
પ્રાચીન ભારતની ઈતિહાસલેખન પરંપરા વર્ણવો.
2. ગુપ્તકાલીન વહીવટીતંત્રનું વર્ણન કરો. 14
અથવા
સોલંકીકાલીન ગુજરાતની સિદ્ધિઓ વર્ણવો.
3. મુઘલકાલીન સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
શિવાજીનું વહીવટી નેતા તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.
4. 1857નો સંગ્રામ 14
અથવા
ગાંધીપૂર્વેના આઝાદીના આંદોલનો (1858 – 1920)
5. ગાંધીયુગીન આંદોલનો (1920 – 1947) 14
અથવા
ભારતનું બંધારણ

Seat No. : _____

MQ-140
March-2019
M.A., Sem.-IV
512 : History
(Historical Essays)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define concept of History in detail. 14
OR
Describe the ancient Indian historical tradition.
 2. Narrate Gupta administration. 14
OR
Describe achievements during the solanki dynasty of Gujarat.
 3. Discuss the cultural achievements during Mughals. 14
OR
Evaluate Shivaji as an Administrative Leader.
 4. Upheaval of 1857. 14
OR
Freedom struggle before Gandhiji (1858 – 1920)
 5. Gandhian Mass Movements (1920 – 1947) 14
OR
Constitution of India.
-